

Protection of Privacy and Personal Information: A Comparative Study between Iranian Law and Canadian Law

Mohammadhossein Taghipour Darzi Naghibi^{1}, Seyedeh Tahere Moosavi Khatir², Mehdi Taleghan Ghafari³*

1. Assistant Professor, Department of Private Law, Faculty of Law and Political Science, Mazandaran University, Babolsar, Iran.

*Corresponding Author: Email: mh.taghipour@umz.ac.ir

2. PhD Student in Private Law, Faculty of Law and Political Science, Mazandaran University, Babolsar, Iran.

Email: s.mosavikhatir02@umail.umz.ac.ir

3. PhD Student in Private Law, Faculty of Law and Political Science, Mazandaran University, Babolsar, Iran.

Email: m.taleghanghafari@stu.umz.ac.ir

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

Publisher:
Shahr-e- Danesh
Research And Study
Institute of Law

Article Type:
Original Research

DOI:
10.48300/JLR.2023.368427.2199

Received:
4 November 2022

Accepted:
23 January 2023

Published:
5 September 2024

ABSTRACT

The right to protection of privacy and personal information is one of the rights and freedoms that its aim is to protect the rights of individuals and respect to fundamental human rights. Identification the right to privacy and personal information and protecting it in law and determining the legal and criminal sanction, especially considering that this area is full of many problems can be challenging. The purpose of this article is to examine the protection of privacy and personal information and for understanding the laws in this area better; a comparative study has been conducted. The question of this article is what is the legal framework for the protection of privacy and personal information in Iranian and Canadian law? And Has Iranian law developed in line with other countries? In This research has studied the relevant sources and collected information by

Copyright & Creative Commons:

© The Author(s). 2021 Open Access. This article is licensed under a Creative Commons Attribution Non-Commercial License 4.0, which permits use, distribution and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. To view a copy of this licence, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.

descriptive-analytical method After examining the concept of privacy, the protection of privacy and personal information in Canadian and Iranian law will be examined in detail, and finally it will be stated that a comprehensive and unified law is required in Iranian law. It is worthy, as progresses that accrue on this issue in other countries law in recent years, a single and comprehensive law should be formulated in Iranian law and legal gaps in this issue should be eliminated.

Keywords: Privacy, Personal Information, Iranian Law, Canadian Law, Comparative Study.

Funding: The author(s) received no financial support (funding, grants, and sponsorship) for the research, authorship, and/or publication of this article.

Author contributions:

Mohammadhossein Taghipour Darzi Naghibi: Methodology, Validation, Formal analysis, Data Curation, Writing - Review & Editing, Supervision, Project administration.

Seyedeh Tahere Moosavi Khatir: Conceptualization, Methodology, Software, Validation, Formal analysis, Resources, Data Curation, Writing - Original Draft, Writing - Review & Editing, Visualization, Supervision, Project administration.

Mehdi Taleghan Ghafari: Methodology, Validation, Formal analysis, Data Curation, Writing - Review & Editing, Visualization, Supervision.

Competing interests: The authors declare that they have no competing interests.

Citation:

Taghipour Darzi Naghibi, Mohammadhossein, Seyedeh Tahere Moosavi Khatir & Mehdi Taleghan Ghafari. "Protection of Privacy and Personal Information: A Comparative Study between Iranian Law and Canadian Law". *Journal of Legal Research* 23, no. 58 (September 5, 2024): 655-682.

Extended Abstract

Protection of privacy and personal information is an important human right. Canada's privacy law is derived from common law, statutes of the Parliament of Canada and various provincial assemblies, and the Canadian Charter of Rights and Freedoms. Privacy in Canadian law is protected by various laws that fall into several categories. First, public law that governs the relationship between the individual and the state, and in this regard, mainly the constitution and criminal law protect privacy. The second factor is the federal and provincial system in Canada. In some cases, privacy is protected by federal law and in other cases, by provincial law. The right to privacy can be found in the Canadian Charter of Rights and Freedoms. Initially, privacy was recognized as a human right in the Canadian Human Rights Act and later ratified by the Charter. This charter was incorporated into the Canadian Constitution in 1982. Section 8 of the Canadian Charter of Rights and Freedoms is primarily concerned with protecting privacy, and Section 7 provides some additional protections. Privacy between the government and the individual in Canada is protected by the Canadian Charter of Rights and Freedoms and privacy between individuals by quasi-criminal provisions. Judges in Canada are more inclined to use legal entities such as negligence, nuisance, trespass and defamation to compensate for the damages caused by the violation of privacy. Finally, in 1981, in the case of *Saccone v. Orr* was the first time in Ontario that the quasi-criminal entity of invasion of privacy was recognized by a court and allowed to recover damages. Four common law provinces (British Columbia, Manitoba, Saskatchewan, and Newfoundland) have statutes regarding invasion of privacy. However, the codified privacy laws in these four states neither include a precise definition of privacy nor precisely define the scope of the offense. In Quebec, Canada, the protection of privacy is mentioned in the Quebec Charter as well as the Civil Code of Quebec.

In the field of protection of personal information, the first international organization that specifically prepared a document in this regard was the OECD organization. The OECD guidelines are not legal requirements and are merely recommendations made by the OECD to member countries regarding the adoption of desirable data protection practices in order to avoid unnecessary restrictions on cross-border data flows. In general, there are two important federal laws titled the Personal Information Protection Act and the Personal Information and Electronic Documents Protection Act in Canada to protect personal information and privacy. In 2000, the PIPEDA law was passed to protect personal information in Canada. The Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA) is the federal privacy

law for private sector organizations in Canada. In general, PIPEDA applies to business activities in all Canadian provinces and territories, except those operating entirely within provinces with their own privacy laws that are promulgated to be similar to federal law. There are two important federal laws titled the Personal Information Protection Act and the Personal Information and Electronic Documents Protection Act in Canada to protect personal information and privacy, which are implemented in all Canadian states. However, due to the importance of privacy and personal information, the National Assembly of Quebec finally approved bill 64 under the title of the law respecting the protection of personal information in the private sector on September 21, 2021.

In the laws of Iran, some laws briefly refer to privacy. By studying the laws of Iran, it can be found that a separate and complete law for protecting privacy and personal information has not been approved in Iran, and the infrastructure needed to monitor and control its preservation has not been provided. Canadian privacy rights are protected by the Constitution and Criminal Law, the Canadian Charter of Rights and Freedoms, Canadian federal and provincial laws, and personal information is also protected by the Personal Information Protection and Electronic Documents Act (PIPEDA). In Iranian laws, the protection of privacy and personal information has been addressed in various laws, but it seems that the country has a serious vacuum in terms of the existence of laws for the protection of privacy and protection of data and personal information, creating effective legal mechanisms for It is felt to prevent the violation of privacy and personal information and the enforcement of necessary measures to protect the privacy of individuals, as well as the approval and implementation of a special law to respect privacy and personal information

محافظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی: مطالعه تطبیقی بین حقوق ایران و حقوق کانادا

محمد حسین تقی پور درزی نقیبی^۱، سیده طاهره موسوی خطیر^۲، مهدی طالقان
غفاری^۳

۱. استادیار، گروه حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

*نویسنده مسئول: mh.taghipour@umz.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

s.mosavikhathir02@umail.umz.ac.ir

۳. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

m.taleghanghafari@stu.umz.ac.ir

چکیده:

حق حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی از جمله حقوق و آزادی‌هایی است که هدف آن همسو با حقوق بشر به دنبال حمایت از حقوق اشخاص و احترام به حقوق بنیادین بشر است. شناسایی حق داشتن حریم خصوصی و اطلاعات شخصی و محافظت از آن در حقوق و تعیین ضمانت اجراهای حقوقی و کیفری به‌ویژه با توجه به اینکه این حوزه مملو از مشکلات عدیده است می‌تواند چالش‌برانگیز باشد. هدف این مقاله، تدقیق در بحث حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی است و برای درک بهتر قوانین در این حوزه، مطالعه تطبیقی صورت گرفته است. سؤال این مقاله این‌گونه مطرح شده است که چهارچوب قانونی برای حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق ایران و کانادا چگونه است؟ آیا قوانین ایران در این زمینه همسو با سایر کشورها پیشرفت نموده است؟ در این پژوهش که به شیوه توصیفی - تحلیلی است، پس از بررسی مفهوم حریم خصوصی و اشاره به قوانین داخلی و اسناد بین‌المللی تدوین شده در

پژوهشکده حقوق

نوع مقاله:

پژوهشی

DOI:

10.48300/JLR.2023.368427.2199

تاریخ دریافت:

۱۳ آبان ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:

۳ بهمن ۱۴۰۱

تاریخ انتشار:

۱۵ شهریور ۱۴۰۳

کی‌رایت و مجوز دسترسی آزاد:

کی‌رایت مقاله در مجله پژوهش‌های حقوقی نزد نویسنده (ها) حفظ می‌شود. کلیه مقالاتی که در مجله پژوهش‌های حقوقی منتشر می‌شوند با دسترسی آزاد هستند. مقالات تحت شرایط مجوز 4.0 Creative Commons Attribution Non-Commercial License منتشر می‌شوند که اجازه استفاده، توزیع و تولید مثل در هر رسانه‌ای را می‌دهد، به شرط آنکه به مقاله استناد شود. جهت اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحه سیاست‌های دسترسی آزاد نشریه مراجعه کنید.

این خصوص به تفصیل به بررسی نحوه حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق کانادا پرداخته خواهد شد و در نهایت پس از بررسی حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق ایران و کانادا بیان می‌گردد که تدوین قانونی جامع و واحد در این خصوص در حقوق ایران الزامی می‌باشد و شایسته است همانند پیشرفت‌هایی که در سال‌های اخیر و به‌ویژه پس از توسعه فناوری دیجیتال در خصوص این موضوع در حقوق سایر کشورها ایجاد گردیده است، در حقوق ایران نیز قانونی واحد و جامع تدوین و خلأهای قانونی این موضوع رفع گردد.

کلیدواژه‌ها:

حریم خصوصی، اطلاعات شخصی، حقوق ایران، حقوق کانادا، مطالعه تطبیقی.

حامی مالی:

این مقاله هیچ حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان:

محمدحسین تقی‌پور درزی نقیبی: روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، نظارت بر داده‌ها، نوشتن - بررسی و ویرایش، نظارت، مدیریت پروژه.

سیده طاهره موسوی خطیر: مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، استفاده از نرم‌افزار، اعتبارسنجی، تحلیل، تحقیق و بررسی، منابع، نظارت بر داده‌ها، نوشتن - پیش‌نویس اصلی، نوشتن - بررسی و ویرایش، تصویرسازی، نظارت، مدیریت پروژه.

مهدی طالقان غفاری: روش‌شناسی، اعتبارسنجی، تحلیل، نظارت بر داده‌ها، نوشتن - بررسی و ویرایش، تصویرسازی، نظارت.

تعارض منافع:

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

استناددهی:

تقی‌پور درزی نقیبی، محمدحسین، سیده طاهره موسوی خطیر و مهدی طالقان غفاری. «محافظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی: مطالعه تطبیقی بین حقوق ایران و حقوق کانادا». مجله پژوهش‌های حقوقی ۲۳، ش. ۵۸ (۱۵ شهریور ۱۴۰۳): ۶۵۵-۶۸۲.

مقدمه

حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی را باید از حقوق مهم بشری تلقی کرد که با شخصیت انسان ارتباط مستقیم و تنگاتنگی دارد. حریم خصوصی^۱ گرچه پیشینه‌ای به درازای زندگی انسان دارد، اما چون ترکیب حریم خصوصی اصطلاحی جدید است، در هیچ یک از کتاب‌های لغت عربی و فارسی معنایی برای آن ذکر نشده است حتی در کتاب‌های لغت انگلیسی به انگلیسی نیز نیامده است.^{۲-۳} تعریف واژه حریم خصوصی بسیار سخت اعلام شده است، همان‌طور که قاضی گامو و هاین^۴ از دادگاه عالی استرالیا در رأی مشترک خود در شرکت پخش استرالیا علیه شرکت خصوصی گوشت لینا گیم^۵ نسبت به این موضوع اشاره نموده‌اند،^۶ ولی این بدان معنا نمی‌باشد که ارائه تعریف غیرممکن است.^۷ مفهوم حریم خصوصی در هر کشوری با فرهنگ، اقتصاد، اجتماع و رژیم سیاسی حاکم بر آن کشور در ارتباط است؛ بنابراین می‌توان گفت مفهوم حریم خصوصی از کشوری به کشور دیگر ممکن است متفاوت باشد^۸ و همین موضوع منجر به بحث و اختلاف نظر میان حقوق دانان و ارائه تعاریف مختلف در خصوص مفهوم حریم خصوصی گردیده است.^{۹-۱۰} حریم خصوصی پیش از آنکه در غرب و کنوانسیون‌ها

۱. حریم در لغت به معنای بازداشت‌کرده و حرام کرده شده که مس آن جایز نیست، چیزی که حرام باشد و دست بدان نتوان کرد و چیزی که آن را حمایت کنند می‌باشد، علی‌اکبر دهخدا، لغتنامه، زیر نظر محمد معین و سیدجعفر شهیدی (تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷)، ۸۹۰۴. ذیل ماده حریم. «حریم» از حرمت به معنای منع است و به این دلیل تعرض دیگران به حق صاحب حریم، ممنوع است، محمدجعفر جعفری لنگرودی، ترمینولوژی حقوق (تهران: انتشارات گنج دانش، ۱۳۸۸)، ۱۶۵۳. واژه خصوصی نیز در زبان عربی به معنای اختصاصی و ویژه استعمال می‌گردد، فخرالدین طریحی، مجمع البحرین (تهران: کتابفروشی مرتضوی، ۱۴۱۶ ه.ق)، ۴۲۱.
۲. در بحث‌های تخصصی، در عربی واژه «الحیاه الخاصه (الخصوصیه)» و در فارسی «حریم خصوصی» و در انگلیسی «Private Domain» یا «Private Right» برای حکایت از این واژه به کار می‌رود.
۳. علی مشهدی و سجاد محمدلو، «مطالعه تطبیقی مفهوم و معیار حق حریم خصوصی؛ رویکرد عرفی و فرهنگی»، پژوهش‌های حقوق تطبیقی، ۲۰، ۲(۱۳۹۵)، ۱۳۸.

4. Gummow & Hayne

5. Lenah Game Meats Pty Ltd

6. Kate Foord, Defining Privacy (Melbourne: Victorian Law Reform Commission, 2002), 1.

۷. یونس فتحی و خیراله شاهمرادی، «گستره و قلمرو حریم خصوصی در فضای مجازی»، حقوقی دادگستری، ۸۱، ۹۹(۱۳۹۵)، ۲۳۲.

۸. مهدی فقیهی، غلامرضا معمارزاده طهران و حسین رفوگر آستانه، «حفظ حریم خصوصی بیماران، پیش‌نیاز توسعه سلامت الکترونیک»، اخلاق پزشکی، ۴، ۱۲(۱۳۸۹)، ۱۶۷.

۹. مصطفی اسکندری، «ماهیت و اهمیت حریم خصوصی»، حکومت اسلامی، ۱۵، ۴(۱۳۸۹)، ۱۵۷.

Foord, Op. Cit. 4-28.

10. Ibidem

Taghipour Darzi Naghibi, Mohammadhossein. "Protection of Privacy and Personal Information: A Comparative Study between Iranian Law and Canadian Law". Jour. of Legal Res. 23, no. 58 (September 5, 2024): 655-682.

و اسناد بین‌المللی حقوق بشر پیش‌بینی شود، با تأکید بسیار در منابع اسلامی مورد توجه بوده و در آیات متعددی از قرآن مجید بر لزوم رعایت حریم خصوصی اشخاص تأکید شده است.^{۱۱} در حالی که نخستین جرقه‌های حمایت جدی از حریم خصوصی به قرون ۱۷ و ۱۸ میلادی بازمی‌گردد.^{۱۲} حق حفظ حریم خصوصی در ماده ۱۲ اعلامیه جهانی حقوق بشر مورد توجه قرار گرفته و در ماده ۱۷ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و ماده ۸ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر نیز بر این حمایت قانونی تأکید گردیده است.^{۱۳} هرچند حفظ حریم خصوصی در تمامی جهان دارای اهمیت است ولی در فرهنگ‌های مختلف اهمیت یکسانی ندارد. حتی در بین فرهنگ‌هایی که نزدیک به هم به نظر می‌رسند تفاوت‌ها گاه چشمگیر است.^{۱۴} به‌تازگی بسیاری از کشورها این مفهوم را در قوانین اساسی درج کرده‌اند و در دیگر کشورهایی که این حق در قوانین اساسی رسمیت نیافته، دادگاه‌ها حمایت از آن را به‌عنوان یک حق پایه‌ای مورد قبول قرار داده‌اند.^{۱۵} حریم خصوصی از جمله حقوقی است که انسان‌ها از یک سو به دلیل نیازهای شخصی به آن وابسته‌اند و از سوی دیگر به دلیل ضرورت زندگی جمعی مکلف‌اند این حق را نسبت به دیگران به رسمیت بشناسند. تاکنون تقسیم‌بندی‌های متعددی از مصادیق حریم خصوصی ارائه گردیده است^{۱۶} و از

۱۱. آیه ۱۲ سوره الحجرات: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسْ سُوا...؛ آیه ۱۱۲ سوره نسا: وَ مَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيًّا فَقَدِ اجْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا؛ آیه ۲۷ سوره نور: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَ تَسَلَّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ؛ آیه ۲۸ سوره نور: فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَ إِن قِيلَ لَكُمْ اذْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ.
آیه ۲۹ سوره نور: لَا يَسَّ عَلَيكُمُ جُنَاحٌ أُنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُكْتُمُونَ.

۱۲. محرم بخشایشی بايقوت و حسين حيدري منور، «حریم خصوصی در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی»، مطالعات بین‌المللی پلیس، ۸، ۲۹ (۱۳۹۶)، ۲۱۱.

۱۳. لیلیا ریسی و فلور قاسم‌زاده لیاسی، «چالش‌های نظام حقوقی ایران در نقض داده‌های شخصی و حریم خصوصی در فضای سایبر»، حقوقی دادگستری، ۸۴، ۱۱۰ (۱۳۹۸)، ۱۲۷.

۱۴. همایون حبیبی، «حق بر حریم خصوصی در شبکه‌های اجتماعی»، تحقیقات حقوقی، ۱۹، ۷۵ (۱۳۹۵)، ۴۰.
15. Ahmad Kamal, The Law of Cyber-Space (New York: United Nations Institute for Training and Research, 2005), 29.

۱۶. برای بیان مصادیق حریم خصوصی می‌توان تقریباً ده مورد بسیار مهم را برشمرد: ۱- حریم خصوصی روانی ۲- حریم منزل ۳- حریم خصوصی خودرو و وسایل نقلیه ۴- حریم خصوصی در محل کار ۵- حریم خصوصی در اماکن عمومی ۶- داده‌های شخصی ۷- ارتباطات خصوصی ۸- حق بر تصویر ۹- حریم حقوق جغرافیایی ۱۰- حق بر آرامش و خلوت فکری، نک: اسدالله باوری، مفهوم و قلمرو حریم خصوصی در حقوق ایران (گزارش نشست علمی) (تهران: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، ۱۳۹۵)، ۱۸-۲۲. طبق تقسیم‌بندی دیگری مصادیق حریم خصوصی را می‌توان به حریم خصوصی اموال، مسکن، اتومبیل، تمامیت جسمانی و تمامیت معنوی تقسیم نمود، نک: منصور رحمدل، «حق انسان بر حریم خصوصی»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۷۰، ۸۴۵ (۱۳۸۴)، ۱۳۰. البته برخی حریم خصوصی

مهم‌ترین مصادیق حریم خصوصی می‌توان به «اطلاعات شخصی» اشاره نمود که در حقوق کانادا توجه ویژه‌ای نسبت به آن صورت پذیرفته است.

از آنجا که مسئله حفظ حریم خصوصی و اطلاعات شخصی حائز اهمیت است، پرسش مهمی که مطرح می‌شود آن است که نحوه حفاظت از اطلاعات شخصی و حریم خصوصی در حقوق ایران و کانادا چگونه است و آیا ایران همسو با پیشرفت‌هایی که در این خصوص در سطح جهانی تحقق یافته، پیشرفت نموده و قوانین موجود در این زمینه در حقوق ایران جامع و کامل است یا خیر؟ لذا در این مقاله سعی بر آن است تا با بررسی تطبیقی مقررات موجود در حقوق ایران و کانادا، علاوه بر بررسی حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق کانادا و ایران ضمن اشاره به خلأهای موجود در این خصوص، راهکار متناسب با آن ارائه شود.

۱- حفاظت از حریم خصوصی در حقوق کانادا

قانون حفظ حریم خصوصی کانادا برگرفته از قانون کامن‌لا، اساسنامه پارلمان کانادا و مجالس مختلف استانی و منشور حقوق و آزادی‌های کانادا است. شناخت مفهوم حقوقی حریم خصوصی، همراه با اکثر مفاهیم حقوقی مدرن غربی از حریم خصوصی را می‌توان در کتاب «حق حفظ حریم خصوصی» ساموئل وارن و لوئیس براندیس^{۱۷} که در سال ۱۸۹۰ منتشر شد، ردیابی نمود. در سال ۱۹۶۷ با انتشار کتاب حریم خصوصی و آزادی آلن وستین^{۱۸} که به‌موجب آن حریم خصوصی توانایی تعیین سرنوشت تعریف گردید، نقطه عطف جدیدی به دست آمد.^{۱۹} طبق تعریف آلن وستین در این کتاب حریم خصوصی ادعای افراد، گروه‌ها یا مؤسسات است که برای خود تعیین می‌کنند که چه زمانی، چگونه و تا چه اندازه اطلاعاتی در مورد آنها به دیگران داده شود. البته همان‌گونه که وستین در کتاب خویش بیان می‌نماید نباید تصور کرد که پیش از انتشار مقاله حفظ حریم خصوصی وارن و براندیس هیچ‌گونه توجهی به مبحث

را از جنبه‌های دیگر نظیر حریم شخصی خانواده، حریم شخصیت، حریم اطلاعات شخصی مشتمل بر داده‌های شخصی تجاری، داده‌های شخصی اعتقادی تقسیم نموده‌اند، نک: مینو خاکی، «حریم خصوصی از منظر فقه»، مطالعات علوم اجتماعی، ۴، ۲(۱۳۹۷)، ۷۲؛ سیدمیثم عظیمی و علی غلامی، «نظارت فناورانه در پیشگیری وضعی از جرائم اقتصادی و چالش‌های آن با حریم خصوصی اطلاعاتی»، مجلس و راهبرد، ۲۴، ۹۱(۱۳۹۵)، ۲۷۸.

17. Samuel Warren and Louis Brandeis

18. Alan Westin

19. Jan Holvast, History of Privacy. In: Matyáš, V., Fischer-Hübner, S., Cvrček, D., Švenda, P. (eds) The Future of Identity in the Information Society. Privacy and Identity 2008. IFIP Advances in Information and Communication Technology, vol 298. Springer, Berlin, Heidelberg, 2009, 13.

حریم خصوصی نگردیده است.^{۲۰} امروزه روابط میان جوامع مختلف و مبادلات سیاسی و اقتصادی بسیار گسترش یافته است؛ به‌ویژه به دلیل پیشرفت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، حفاظت از اطلاعات شخصی و حریم خصوصی اهمیت بیشتری یافته است. حریم خصوصی در قانون کانادا توسط قوانین مختلفی محافظت می‌شود که به چندین دسته تقسیم می‌شوند. نخست حقوق عمومی که بر روابط بین فرد و دولت حاکم است. در مقوله حقوق عمومی، اغلب قانون اساسی و حقوق جزا از حریم خصوصی حمایت می‌کنند. به‌عنوان مثال، منشور حقوق و آزادی‌های کانادا مقرراتی برای محدود کردن جستجو یا توقیف غیرمنطقی و تضمین حق زندگی، آزادی و امنیت افراد دارد و همچنین قانون جنایی کانادا مصوب ۱۹۸۵ در قسمت ششم مبحث تجاوز به حریم خصوصی به بررسی حریم خصوصی از نظر کیفری پرداخته است. عامل دیگری که باید در نظر گرفت، سیستم فدرال و استانی در کانادا است. در برخی موارد، حریم خصوصی توسط قانون فدرال و در موارد دیگر، توسط قانون استانی محافظت می‌شود.^{۲۱}

کانادا ده استان و سه قلمرو دارد و مشکلات حریم خصوصی بین افراد در چهارچوب‌های قانونی استانی آنها حل می‌شود. با تمرکز بر مسائل حقوقی مدنی، استان‌های کانادا به دو نوع کامن‌لا و قانون مدنی طبقه‌بندی می‌شوند.^{۲۲} برخی از استان‌های کامن‌لا همانند چهار استان قانون عرفی (بریتیش کلمبیا^{۲۳}، مانیتوبا^{۲۴}، ساسکاچوان^{۲۵} و نیوفاندلند^{۲۶}) اقدام تجاوز به حریم خصوصی را صراحتاً تشخیص داده و قوانینی در این خصوص وضع نموده‌اند، اما سایر استان‌ها آن را در قوانین خود پیش‌بینی ننمودند.^{۲۷} منشور کبک نیز برخلاف منشور کانادا می‌تواند مستقیماً در دعاوی خصوصی قابل اجرا باشد.^{۲۸} به‌عنوان مثال، ماده ۳۵ CCQ تصریح می‌کند: «هر شخصی حق دارد به آبرو و حریم خصوصی خود احترام بگذارد. بدون رضایت شخص یا بدون اجازه تهاجم توسط قانون، نمی‌توان به حریم خصوصی افراد تجاوز کرد.»

۱-۱- حق حفظ حریم خصوصی بین دولت و فرد

20. Alan F. Westin, *Privacy and Freedom* (New York: Atheneum, 1967), 7.
21. Adam Kardash & Patricia Kosseim, *The International Comparative Legal Guide to: Data Protection 2018* (London: Global Legal Group, 2018), 54.
22. Jan M. Smits, *Elgar Encyclopedia of Comparative Law* (UK: Edward Elgar publishing, 2012), 132.
23. the Privacy Act, RSBC 1996, c 373
24. the Privacy Act, CCSM, c P125
25. the Privacy Act, RSS 1978, c P-24
26. the Privacy Act, RSNL 1990, c P-22
27. Kardash & Kosseim, Op. Cit. 54.
28. Smits, Op. Cit. 132.

به گفته دادگاه عالی کانادا حق حریم خصوصی را می‌توان در «منشور حقوق و آزادی‌های کانادا»^{۲۹} یافت.^{۳۰} در ابتدا حریم خصوصی به‌عنوان یکی از حقوق بشر در قانون حقوق بشر کانادا به رسمیت شناخته شد و سپس توسط منشور به تصویب رسید.^{۳۱} این منشور در سال ۱۹۸۲ وارد قانون اساسی کانادا شد. قاضی لا فارست^{۳۲} که در یک پرونده در سال ۱۹۹۷ برای دیوان عالی صحبت می‌کرد، اظهار داشت: «حفاظت از حریم خصوصی یک ارزش اساسی در دولت‌های مدرن و دموکراتیک است. بیانی از شخصیت یا شخصیت منحصر به فرد یک فرد، حریم خصوصی مبتنی بر استقلال فیزیکی و اخلاقی است؛ آزادی درگیر شدن در افکار، اعمال و تصمیمات خود؛ ... حریم خصوصی نیز در کانادا شایسته حمایت قانون اساسی شناخته می‌شود، حداقل تا آنجا که طبق بخش ۸ منشور حقوق و آزادی‌های کانادا منجر به حق‌رهایی از جستجوها و مصادره‌های غیرمنطقی گردد.»^{۳۳}

بخش ۸ منشور حقوق و آزادی‌های کانادا اساساً به محافظت از حریم خصوصی مربوط می‌شود و بخش ۷ برخی از حمایت‌های اضافی را ارائه می‌دهد.^{۳۴} در بخش ۸ بیان گردیده است: «هر کس حق دارد در برابر تفتیش یا توقیف غیرمنطقی ایمن باشد»^{۳۵} و در بخش ۷ بیان گردیده است: «هر کس حق حیات، آزادی و امنیت شخصی دارد و حق دارد از آن محروم نشود مگر با رعایت اصول عدالت اساسی.»^{۳۶}

البته همان‌گونه که بیان گردید حق حفظ حریم در بخش ۸ منشور حقوق و آزادی‌های کانادا تنها در صورتی از افراد محافظت می‌نماید که نقض حریم خصوصی همانند جستجو یا توقیف غیرقانونی توسط دولت انجام پذیرد.

۱-۲- حفظ حریم خصوصی بین افراد به‌وسیله نهاد حقوقی شبه‌جرم

قضات کانادایی ارزش زیادی برای مفهوم حریم خصوصی قائل شده‌اند و آن را به یک حق قانونی بر

29. Canadian Charter of Rights and Freedoms

30. Eric H. Reiter, "Privacy and the Charter: Protection of People or Places?", *The Canadian Bar Review*, 88, 1(2009), 121.

31. David H. Flaherty, Reflections on Reform of the Federal Privacy Act (Canada: Office of the Privacy Commissioner of Canada, 2008), 5.

32. La Forest

33. Lavigne v. Canada, Office of the Commissioner of Official, (2002) SCC, no 53, para. 25.

34. Government of Canada (Department of Justice), Charterpedia - Section 8 - Search and seizure

35. Everyone has the right to be secure against unreasonable search or seizure.

36. Everyone has the right to life, liberty and security of the person and the right not to be deprived thereof except in accordance with the principles of fundamental justice.

اساس منشور ارتقا می‌دهند. دادگاه عالی کانادا در چندین تصمیم تأیید کرده است که حریم خصوصی قلب آزادی در یک ایالت مدرن است. همان‌طور که در آر در مقابل اُکانر^{۳۷} بیان شد: «احترام به حریم خصوصی فردی جزء اساسی معنای آزادی است.»^{۳۸} حریم خصوصی بین دولت و فرد در کانادا توسط منشور حقوق و آزادی‌های کانادا و حریم خصوصی بین افراد توسط مقررات شبه‌جرم^{۳۹} محافظت می‌شود. شبه‌جرم در استان‌های کامن‌لایی به دو دسته تقسیم می‌شود، یکی شبه‌جرم ارتكابی^{۴۰} و دیگری شبه‌جرم قانونی.^{۴۱} چهار استان کامن‌لا (بریتیش کلمبیا، مانیتوبا، ساسکاچوان و نیوفاندلند) قوانینی در این خصوص وضع نموده‌اند و در سایر استان‌های کامن‌لا دادگاه‌ها باید تصمیم بگیرند که آیا می‌توان ادعای نقض حریم خصوصی را طبق قانون کامن‌لا اقامه کرد یا خیر. در کبک نیز به‌عنوان ایالتی که قانون مدنی در آن اجرا می‌گردد، حریم خصوصی بین افراد توسط نهاد حقوقی شبه‌جرم^{۴۲} محافظت می‌شود.

تحت‌تأثیر جهت‌گیری‌های متفاوت دادگاه‌های آمریکایی و انگلیسی، دادگاه‌های کانادا مدت‌ها در مورد اینکه آیا شبه‌جرم^{۴۳} نقض حریم خصوصی را می‌توان در قانون عرفی کانادا تأیید کرد یا خیر، بحث کرده‌اند. دادگاه‌های ایالات متحده با پذیرفتن نظریه «حق حفظ حریم خصوصی»^{۴۴} نوشته ساموئل وارن و لوئیس برنڈیس، شبه‌جرم کامن‌لای تجاوز به حریم خصوصی را پذیرفته‌اند.^{۴۵} برنڈیس از اولین کسانی بوده است که اصرار داشت که حریم خصوصی یک حق قانونی است، در مقابل، دادگاه‌های انگلیس در پیگیری چنین رویکردی تردید کرده‌اند. قضات در کانادا نیز بیشتر تمایل دارند که با استفاده از نهادهای حقوقی مانند سهل‌انگاری، مزاحمت، تجاوز و افترا به جبران ضررهای وارده ناشی از نقض حریم خصوصی اشخاص بپردازند.^{۴۶} در نهایت در سال ۱۹۸۱ در پرونده ساکون در مقابل اور^{۴۷} در انتاریو برای

37. R v O'Connor

38. Canadian HIV/AIDS Legal Network, Privacy Protection and the Disclosure of Health Information: Legal Issues for People Living with HIV/AIDS in Canada (Toronto: Canadian HIV/AIDS Legal Network, 2004), 4-5.

39. TORT

40. Common Law Tort

41. Statutory Tort

42. Delict

۴۳. شبه‌جرم یا Tort یک خطای مدنی است که می‌تواند مبنای دعوای خسارت قرار گیرد.

44. The Right to Privacy

45. Samuel Warren & Louis Dembitz Brandeis, "The Right to Privacy", *Harvard Law Review*, IV, 5(1890), 193.

46. Canadian HIV/AIDS Legal Network, Op. Cit. 18.

47. Saccone v. Orr

نخستین بار نهاد شبه‌جرم تجاوز به حریم خصوصی توسط دادگاه شناسایی و اجازه جبران خسارت داد شد.^{۴۸} بنابراین گرچه در ابتدا دادگاه‌های کانادا بر خلاف دادگاه‌های آمریکا تمایلی به استفاده از شبه‌جرم تجاوز به حریم خصوصی جهت جبران خسارت وارد شده به اشخاص نداشته و به دلیل اهمیت حفاظت از حریم خصوصی معمولاً قضات از سایر نهادهای حقوقی شبه‌جرم برای جبران خسارت وارده به اشخاص خصوصی استفاده می‌نمودند ولیکن تصمیمات اخیر در انتاریو که به‌صراحت از ایالات متحده وام گرفته شده است موجب تغییر جهت در کانادا گردید.^{۴۹} در پرونده جونز علیه تسیگه^{۵۰} در سال ۲۰۱۲، دادگاه استیناف انتاریو یک جرم جدید با عنوان نفوذ بر انزوا که زیر مجموعه‌ای از مقوله تجاوز به حریم خصوصی در نظر گرفته می‌شود به رسمیت شناخت. در این پرونده ساندررا جونز، شاکی، کارمند یک بانک بود و یک حساب بانکی شخصی در آنجا داشت. پاسخ‌دهنده، وینی تسیگه، برای شعبه دیگری از همان بانک کار می‌کرد و به مدت چهار سال، تسیگه از رایانه محل کار خود برای مشاهده فعالیت بانکی شخصی جونز حداقل ۱۷۴ بار بدون مجوز استفاده کرد، اگرچه او اطلاعات را ضبط یا به اشتراک نمی‌گذاشت. در ابتدا دیوان عالی دادگستری به این نتیجه رسید که «هیچ تخریفی در مورد تجاوز به حریم خصوصی در انتاریو وجود ندارد.» با این حال دادگاه استیناف انتاریو تصمیم دیوان عالی دادگستری را لغو و تشخیص داد که تجاوز به حریم خصوصی رخ داده است.^{۵۱} پرونده جونز علیه تسیگه^{۵۲} موجب پایه‌گذاری جرم جدیدی با عنوان جرم افشای عمومی حقایق خصوصی در پرونده *Doe 464533 v ND* در سال ۲۰۱۶ گردید. در این پرونده شخصی متهم بود که بدون اطلاع یا رضایت شاکی یک ویدیوی صمیمی از شاکی در یک وب‌سایت پورنوگرافی منتشر کرده که پس از بررسی‌های صورت پذیرفته جرم افشای عمومی حقایق خصوصی توسط دادگاه پذیرفته شد.^{۵۳}

بنابراین با وجود اینکه در چندین پرونده مشابه شبه‌جرم تجاوز به حریم خصوصی توسط دادگاه‌های کانادا به‌ویژه دادگاه‌های انتاریو مورد شناسایی واقع گردید، همچنان در خصوص پذیرش این موضوع به‌صورت قطعی در کانادا تردید است و علی‌رغم صدور چنین آراییهی همچنان تشتت آرا در کانادا در این

48. Jared A. Mackey, "Privacy and the Canadian Media: Developing the New Tort of "Intrusion Upon Seclusion" with Charter Values", *Western Journal of Legal Studies*, 2, 1 (2012), 19-20.

49. Fraser Duncan, "Illuminating False Light: Assessing the Case for the False Light Tort in Canada", *The Dalhousie Law Journal*, 43, 2(2020), 610.

50. Jones v. Tsige

51. Muharem Kianieff, "Jones v Tsige: A Banking Law Perspective", *Ottawa Law Review*, 44, 3(2013), 509-510.

52. Jones v. Tsige, *Supra* Note 38

53. Yuan Stevens, "Revenge Porn", Tort Law, and Changing Socio-Technological Realities: A Commentary on *Doe 464533 v ND*", *Canadian Journal of Law and Technology*, 15, 2(2016), 366-368.

زمینه به‌وضوح قابل رؤیت است و به نظر می‌رسد ایجاد وحدت رویه و یا قانون مدونی در این خصوص می‌تواند تا حد زیادی راهگشا باشد و از صدور آرای متعارض و متناقض جلوگیری نماید.

۱-۳- جرایم قانونی در استان‌های کامن‌لابی

چهار استان بریتیش کلمبیا (بریتیش کلمبیا^{۵۴}، مانیتوبا^{۵۵}، ساسکاچوان^{۵۶} و نیوفاندلند^{۵۷}) قوانینی در خصوص تجاوز به حریم خصوصی وضع نموده‌اند. با این حال قوانین مدون مربوط به تجاوز به حریم خصوصی در این چهار ایالت نه تعریف دقیقی از حریم خصوصی را شامل می‌شود و نه دقیقاً دامنه جرم را تعیین می‌کند؛ بنابراین در این استان‌ها نیز همانند استان‌هایی که چنین قوانینی به‌صورت مدون وجود ندارد، دادگاه‌ها همچنان باید مرزهای نقض حریم خصوصی را برای خود در نظر گرفته و تصمیم بگیرند.

۱-۴- تجاوز به حریم خصوصی در ایالت کبک

در ایالت کبک، حفاظت از حریم خصوصی در منشور کبک و همچنین قانون مدنی کبک اشاره گردیده است. همان‌گونه که ذکر گردید منشور کانادا که روابط میان دولت و فرد را تنظیم می‌نماید نقش مهمی در رابطه با حق حریم خصوصی دارد ولیکن کبک منشور حقوق بشر و آزادی‌های خود را دارد که بر خلاف منشور کانادا که روابط میان دولت و فرد را تنظیم می‌کند، می‌تواند روابط بین افراد را تنظیم نماید. منشور کبک دارای ارزش «شبه قانون اساسی» است و حق زندگی خصوصی را در ماده ۵ که بیان گردیده است: «هر فردی حق دارد به زندگی خصوصی خود احترام بگذارد.» به رسمیت می‌شناسد. در نتیجه پذیرش این ماده، حق حریم خصوصی به‌عنوان یک آزادی اساسی در نظر گرفته می‌شود. لازم به ذکر است سیستم حقوق خصوصی کبک مبتنی بر نظام رومی ژرمنی که ریشه در قانون فرانسه دارد، هست در حالی که سیستم دادگاه‌ها و حقوق عمومی آن مبتنی بر نظام حقوقی کامن‌لا است.^{۵۸} در قانون مدنی کبک نقض حریم خصوصی به‌عنوان یک تخلف شناخته شده است. در ماده ۳ قانون مدنی کبک بیان گردیده است: «هر شخصی دارنده حقوق شخصیتی مانند حق حیات، حق مصونیت و تمامیت شخص خود و حق احترام به نام، آبرو و حریم خصوصی خود است. این حقوق سلب‌ناپذیر است.»^{۵۹} علاوه بر

54. the Privacy Act, RSBC 1996, c 373

55. the Privacy Act, CCSM, c P125

56. the Privacy Act, RSS 1978, c P-24

57. the Privacy Act, RSNL1990, c P-22

58. Smits, Op. Cit. 132.

59. Every person is the holder of personality rights, such as the right to life, the right to the inviolability and integrity of his person, and the right to the respect of his name, reputation and privacy. These rights

این، به احترام به آبرو و حریم خصوصی از ماده ۳۵ تا ماده ۴۰ نیز اشاره گردیده است. در ماده ۳۵ بیان گردیده است: «هر شخصی حق دارد که به اعتبار و حریم خصوصی او احترام بگذارند و بدون رضایت شخص یا بدون اجازه تهاجم توسط قانون نمی‌توان به حریم خصوصی افراد تجاوز کرد.»^{۶۰} همچنین ماده ۱۴۵۷ قانون مدنی کبک حکم کلی را بیان می‌نماید که امکان استنباط تعرض به حریم خصوصی را فراهم می‌نماید.

۲- حفاظت از اطلاعات شخصی در کانادا

از دهه ۱۹۶۰ فناوری رایانه برای پردازش اطلاعات به‌طور چشمگیری پیشرفت کرده و لزوم حفاظت از اطلاعات شخصی و جریان آزاد اطلاعات به‌طور هم‌زمان اهمیت یافت^{۶۱}؛ بنابراین، از حدود سال ۱۹۷۰، کشورهای غربی شروع به وضع قوانین متعددی برای حفاظت از اطلاعات شخصی کردند. به‌عنوان مثال قانون حفاظت از داده‌ها^{۶۲}، اولین قانون در جهان برای حفاظت از اطلاعات شخصی در سال ۱۹۶۹ در هسن آلمان ایجاد گردید.^{۶۳} در دهه ۱۹۷۰ در ایالات متحده قانون گزارش‌دهی اعتبار منصفانه^{۶۴} در سال ۱۹۷۰، قانون حفظ حریم خصوصی در سال ۱۹۷۴^{۶۵} و قانون حق بر حفظ حریم خصوصی مالی^{۶۶} در سال ۱۹۷۸ به‌سرعت به تصویب رسیدند. در سوئد قانون داده^{۶۷} در سال ۱۹۷۳ و در سال ۱۹۷۸ در نروژ قانون ثبت داده‌های شخصی^{۶۸} تصویب گردید. در این خصوص می‌توان به قانون حمایت از داده سال ۱۹۸۴ انگلستان که در سال ۱۹۹۸ با قانونی به همین نام جایگزین^{۶۹} و نیز قانون شماره ۱۷-۷۸ مورخ ۶ ژانویه ۱۹۷۸ فرانسه «راجع به انفورماتیک، فایل‌ها و آزادی‌ها» که به‌ویژه با قانون مورخ ۱۸ ژانویه ۲۰۰۱ تحت عنوان «حمایت از اشخاص حقیقی در مقابل پردازش داده‌های شخصی» مورد اصلاح واقع گردید، اشاره نمود. در طول سه سال از سال ۱۹۷۷ تا ۱۹۷۹ قوانینی برای محافظت

are inalienable.

60. Every person has a right to the respect of his reputation and privacy. The privacy of a person may not be invaded without the consent of the person or without the invasion being authorized by law.

61. Alexandra Savoie and Maxime-Olivier Thibodeau, Canada's federal privacy laws (Ottawa, Canada: Library of Parliament, 2020), 2.

62. the Data Protection Act

63. Holvast, Op. Cit. 28.

64. the Fair Credit Reporting Act of 1970

65. the Privacy Act of 1974

66. the Right to Financial Privacy Act of 1978

67. the Data Act

68. Personal Data Registers Act of 1978

69. David Bainbridge, Introduction to computer law (London: Longman Pub Group, 2000), 35.

از اطلاعات شخصی در آلمان، اتریش و دانمارک و لوکزامبورگ وضع شد. سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای اروپایی نیز برای پاسخگویی به این نیاز جدید اقدامات وسیعی در سطح بین‌المللی ساماندهی کردند. نخستین سازمان بین‌المللی که به‌صورت ویژه در زمینه حمایت از اطلاعات شخصی، سندی تنظیم کرد سازمان توسعه و همکاری اقتصادی^{۷۰} (OECD) بود. OECD یک سازمان جهانی با شرکت در اصول بازار اقتصادی، دموکراسی پلورالیستی و احترام به حقوق بشر است. در سال ۱۹۷۸ کمیته سیاست علمی و فناوری در OECD شروع به تشکیل جلسه برای بحث در مورد حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی نمود و در نهایت OECD توصیه شورای مربوط به دستورالعمل‌های ناظر بر حفاظت از حریم خصوصی و جریان‌های فرامرزی داده‌های شخصی (که از این پس به‌عنوان توصیه نامیده می‌شود) را در ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰ تصویب نمود که در حال حاضر برای پذیرش شرکت‌ها و سازمان‌های دولت‌های عضو باز است.

رهنمودهای OECD الزامات قانونی نیستند و تنها توصیه‌هایی هستند که از طرف OECD به کشورهای عضو در رابطه با تصویب روش‌های مطلوب حمایت از داده به‌منظور جلوگیری از محدودیت‌های غیرلازم در برابر جریان فرامرزی داده صورت گرفته است.^{۷۱} هدف اصلی رهنمودهای OECD ایجاد تعادل بین حریم خصوصی و آزادی‌های فردی در برابر پیشرفت جریان آزاد داده‌های شخصی در سرتاسر مرزهای ملی است. مهم‌ترین احکام این رهنمود در بخش دوم آن مشتمل بر ۸ اصل اساسی مربوط به حمایت از حریم خصوصی و آزادی‌های فردی در سطح ملی ذکر شده است که این اصول عبارت‌اند از: اصل محدودیت جمع‌آوری^{۷۲}، اصل کیفیت اطلاعات^{۷۳}، اصل مشخص بودن هدف^{۷۴}، اصل محدودیت استفاده^{۷۵}، اصل تدابیر حفاظتی امنیتی^{۷۶}، اصل گشودگی (یا شفافیت)^{۷۷}، اصل مشارکت فردی^{۷۸} و اصل پاسخگویی.^{۷۹-۸۰} شایان ذکر است اعلام‌هایی که گاه در قوانین دیده می‌شوند و همراه با هیچ تکلیفی

70. The Organization for Economic Cooperation and Development

71. Savoie & Thibodeau, Op. Cit. 2.

72. Collection Limitation Principle

73. Data Quality Principle

74. Purpose Specification Principle

75. Use limitation Principle

76. Security Safeguards Principle

77. Openness Principle

78. Individual Participation Principle

79. Accountability Principle

۸۰. مهدی فقیهی و محمدجواد جمشیدی، حفاظت از داده‌های کاربران: رویکردهای جهانی و گونه‌شناسی تنظیم مقررات (تهران: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین، ۱۳۹۷)، ۲۰-۲۱.

نیستند، چهره حقوقی نداشته و تنها مقدمه اوامر و نواهی قانون‌گذار است چراکه الزام‌آور نیستند؛^{۸۱} بنابراین بهتر است با توجه به اهمیتی که حفاظت از اطلاعات شخصی در جامعه دارد این رهنمودها از حالت توصیه خارج گردیده و الزام‌آور گردند چراکه الزام‌آور گردیدن این رهنمودها می‌تواند آثار و تبعات مثبت بسیاری به همراه داشته باشد.

به صورت کلی دو قانون مهم فدرالی با عنوان قانون حفظ اطلاعات شخصی و قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی در کانادا جهت حفاظت از اطلاعات شخصی و حریم خصوصی وجود دارد. قانون حفظ حریم خصوصی قانون فدرال اطلاعات و حریم خصوصی کانادا است که توسط کمیسر حریم خصوصی کانادا اداره می‌شود و قوانینی را برای نحوه جمع‌آوری، استفاده، افشا، نگهداری و دفع اطلاعات شخصی افراد توسط نهادهای دولت کانادا تعیین می‌کند و مربوط به بخش عمومی است. در مقابل قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی مربوط به حفظ حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در بخش خصوصی است.^{۸۲}

پیش از سال ۲۰۰۰ قوانینی در خصوص حفاظت از اطلاعات در قالب قانون حفاظت از حریم خصوصی در کانادا وجود داشت ولی این قوانین برای اتحادیه اروپا جهت شناختن کانادا به‌عنوان یک کشور امن در خصوص حفاظت اطلاعات کافی نبود. لذا در سال ۲۰۰۰ جهت حفاظت از اطلاعات شخصی در کانادا قانون حفاظت اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی (PIPEDA)^{۸۳} تصویب گردید. این قانون (PIPEDA) قانون فدرال حفظ حریم خصوصی برای سازمان‌های بخش خصوصی در کانادا است. این قانون در ۱۳ آوریل ۲۰۰۰ برای تقویت اعتماد در تجارت الکترونیک به تصویب رسید. هدف این قانون نیز بر اساس بخش اول این قانون^{۸۴} این است که «بر جمع‌آوری، استفاده و افشای اطلاعات شخصی به نحوی نظارت کند که حق حریم خصوصی افراد را با توجه به اطلاعات شخصی آنها و نیاز سازمان‌ها به جمع‌آوری، استفاده یا افشای آنها به رسمیت بشناسد.» بر اساس PIPEDA، مشابه مقررات عمومی حفاظت از داده‌های اتحادیه اروپا (GDPR) افراد حق دارند به اطلاعات شخصی یک سازمان دسترسی داشته باشند، بدانند چه کسی مسئول جمع‌آوری آنها است، چرا جمع‌آوری می‌شود

۸۱. ناصر کاتوزیان، مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران (تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۹)، ۵۴.

82. Jennifer McClellan & Vadim Schick, "O, Privacy Canada's Importance in the Development of the International Data Privacy Regime", *Georgetown Journal of international law*, 38, 3(2007), 683; Savoie & Thibodeau, Op. Cit. 1.

83. The Personal Information Protection and Electronic Documents Act

84. Personal Information Protection and Electronic Documents Act, S.C. 2000, c.5, Assented to 2000-04-13

و صحت آن را به چالش بکشند. یکی از جنبه‌های مهم PIPEDA این واقعیت است که برای حفظ الزامات اطلاع‌رسانی کانادا با شرکای تجاری این کشور یعنی اتحادیه اروپا طراحی شده است. در بیانیه تجزیه و تحلیل تأثیر نظارتی که توسط دولت کانادا در سال ۲۰۱۷ منتشر شد، آمده است: «در حال حاضر تصور می‌شود که PIPEDA یک سطح اساساً معادل حفاظت از حریم خصوصی را برای اتحادیه اروپا ایجاد می‌نماید که امکان جریان آزاد اطلاعات شخصی از اتحادیه اروپا به سازمان‌های کانادایی را فراهم می‌کند.»^{۸۵}

به‌طور کلی PIPEDA برای فعالیت‌های تجاری در همه استان‌ها و مناطق کانادا اعمال می‌شود، به‌استثنای آنهایی که کاملاً در داخل استان‌هایی با قوانین حفظ حریم خصوصی خودشان که مشابه با قانون فدرال اعلام شده‌اند، فعالیت می‌کنند. به‌عنوان مثال آلبرتا^{۸۶}، بریتیش کلمبیا^{۸۷} و کبک^{۸۸} دارای قوانین حریم خصوصی بخش خصوصی هستند که اساساً مشابه PIPEDA تلقی می‌شود و در نتیجه قوانین استانی به‌جای قانون فدرال در آنجا رعایت می‌شوند. علاوه بر این نیوبرانزویک^{۸۹}، نیوفاندلند و لابرادور^{۹۰}، نوا اسکوشیا^{۹۱} و انتاریو^{۹۲} قوانین حفظ حریم خصوصی مرتبط با سلامتی دارند که با توجه به اطلاعات بهداشتی تقریباً مشابه PIPEDA اعلام شده است. این قوانین در مورد اطلاعات سلامت شخصی در استان‌های مربوطه اعمال می‌شود.^{۹۳}

۲-۱ - حفاظت از اطلاعات شخصی در ایالت کبک کانادا

همان‌گونه که ذکر گردید دو قانون مهم فدرالی با عنوان‌های قانون حفظ اطلاعات شخصی و قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی در کانادا جهت حفاظت از اطلاعات شخصی و حریم خصوصی وجود دارد که در کلیه ایالت‌های کانادا اجرا می‌گردد. ولیکن با توجه به اهمیت حریم خصوصی و اطلاعات شخصی مجلس ملی کبک در نهایت لایحه ۶۴ را تحت عنوان قانون احترام به حفاظت از اطلاعات شخصی در بخش خصوصی در ۲۱ سپتامبر ۲۰۲۱ تصویب کرد. این قانون از سپتامبر ۲۰۲۲

85. McClennan & Schick, Op. Cit. 669.

86. Information and Privacy Commissioner of Alberta

87. Information & Privacy Commissioner for British Columbia

88. Act Respecting the Protection of Personal Information in the Private Sector

89. Personal Health Information Privacy and Access Act

90. Personal Health Information Act

91. Personal Health Information Act

92. Personal Health Information Protection Act

93. Jill M. Shore and Paul C. Dawson, Information Protection and Privacy Legislation in Canada (Vancouver: Dolden Wallace Folick LLP, 2014), 4-12.

شروع به اجرا نموده و تعهدات جدید قابل توجهی را برای سازمان‌ها در مورد مدیریت و حفاظت از اطلاعات شخصی تحمیل می‌نماید. البته مهم‌ترین اصلاحات لایحه ۶۴ اصلاح قانون بخش خصوصی کبک است که جمع‌آوری، استفاده و افشای اطلاعات شخصی توسط سازمان‌های خصوصی را تنظیم می‌کند. این قانون که به‌عنوان لایحه ۶۴ شناخته می‌شود و قانون حفظ حریم خصوصی کبک را بهتر با قوانین PIPEDA فدرال هماهنگ نموده و قانون استان کبک را به استانداردهای GDPR نزدیک می‌نماید، قانون مربوط به حفاظت از اطلاعات شخصی در بخش خصوصی (قانون بخش خصوصی) و همچنین قانون مربوط به دسترسی به اسناد نگهداری شده توسط نهادهای عمومی و حفاظت از اطلاعات شخصی را به‌روز و مدرن کرده است.^{۹۴} از جمله اصلاحات این قانون می‌توان به تبیین بیشتر تعهدات سازمان‌ها و شرکت‌های عمومی در رابطه با نگهداری و حفاظت از اطلاعات شخصی، وضع مقررات کیفری و مالی شدید در خصوص نقض این قانون به‌ویژه با افزایش میزان جریمه، شفافیت و افشای استفاده‌های موردنظر از اطلاعات شخصی، الزام برای رضایت واضح و آگاهانه و الزام اطلاع‌رسانی به افراد در مورد استفاده از اطلاعات آنها اشاره نمود. در این قانون همچنین شرایطی را مطرح می‌نماید که به‌موجب آن نهادهای عمومی می‌توانند اطلاعات شخصی را برای مقاصد مطالعاتی و تحقیقاتی بدون رضایت اشخاص منتشر نمایند.^{۹۵} علاوه بر این با توجه به ماهیت جهانی زنجیره‌های تأمین داده و سهولت انتقال اطلاعات شخصی به آن سوی مرزها، قانون‌گذاران بر موضوع جریان‌های داده‌های فرامرزی و حفظ آنها تمرکز نموده و در لایحه ۶۴ نسبت به این مهم اشاره و تأکید نموده‌اند.^{۹۶} در واقع کبک اولین حوزه قضایی در کانادا است که قوانین حفظ حریم خصوصی خود را به‌روز کرده و آن را با مقررات حفاظت از داده‌های عمومی اتحادیه اروپا مطابقت داده است. البته تفاوت‌های کلیدی میان این لایحه و مقررات GDPR وجود دارد ولیکن با توجه به الزامات و جریمه‌هایی که حتی از مقررات GDPR نیز فراتر می‌روند، منطقی است پیش‌بینی گردد که تأثیرات لایحه ۶۴ در کبک بیشتر از تأثیرات GDPR در اتحادیه اروپا باشد.

۳- حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق ایران

94. Julie Himo & Eve-Lyne Morin, Privacy in Quebec: Recent Developments and Takeaways for Businesses”, 2021 by Torys LLP.

95. National assembly of Quebec, An Act to modernize legislative provisions as regards the protection of personal information (Québec Official Publisher, 2021), 1-3.

96. Ronak Shah, Molly Reynolds & Joel Ramsey, “Key Privacy and Cybersecurity Issues Financial Institutions Should Be Thinking About”, *National Banking Law Review*, 40, 1(2021), 3-4.

انسان‌ها همیشه به حفظ حریم خصوصی نیاز داشته‌اند و به همین سبب مسئله حریم خصوصی را می‌توان در نوشته‌های سقراط و دیگر فیلسوفان یونانی مشاهده کرد.^{۹۷} توجه به منزلت انسانی و ارزش‌های مبتنی بر انواع آزادی‌ها، لزوم توجه به حریم خصوصی افراد را ایجاب می‌کند. این موضوع به‌تازگی به یکی از بحث‌برانگیزترین مسائل دنیای مدرن تبدیل شده است. در عصر کنونی، انسان موجودی است که نمی‌تواند به‌صورت جدا و مجرد از اجتماع و جامعه زندگی کند، بنابراین، برای رفع نیازهای خود نیازمند حضور در اجتماع و جامعه است. با توجه به متفاوت بودن جوامع، فرهنگ‌های حاکم بر آنها نیز متفاوت خواهد بود؛ چراکه نسبت به نهادینه‌سازی یک عرف در جوامع عوامل آب‌وهوا، سرزمین، خاک، نژاد، مذهب و ... تأثیر بسزایی دارند ولی با وجود اختلافات فرهنگی می‌توان مرزهای مشترکی از میان آنها استخراج کرد. حریم خصوصی نیز می‌تواند از لحاظ فرهنگی یک ضرورت جهانی برای اشخاص به حساب آید.^{۹۸}

در حقوق ایران در قانون اساسی، منشور حقوق شهروندی و قانون آزادی اطلاعات به‌صورت اجمالی به حریم خصوصی اشاره شده است. در اصول ۲۲ و ۲۳ و ۲۵ قانون اساسی به ترتیب مصونیت از تعرض، منع تفتیش و تجسس در حریم خصوصی اشخاص بیان شده است. منشور حقوق شهروندی ابتدا در ماده ۱۳ ممنوعیت تعرض به حریم خصوصی را مطرح و در ماده ۳۵ به حفاظت از داده‌های شخصی اشاره کرده است. امنیت اطلاعات در فضاهای سایبری را از حقوق مسلم شهروندان می‌داند و در نهایت به شرح کامل حریم خصوصی از مواد ۳۶ الی ۴۲ پرداخته که مشمول محل سکونت، انشای خصوصی، نامه‌های الکترونیکی و غیرالکترونیکی، ارتباطات تلفنی و ... می‌شود. همچنین احترام به این حقوق حتی در رسانه‌ها و تریبون‌ها را نیز الزامی می‌داند. در ماده ۸۲ حتی گزینش و اشتغال افراد از روش‌های ناقض حریم خصوصی را نیز ممنوع کرده است. در فصل چهارم قانون آزادی استثنائات دسترسی به اطلاعات بیان شده که برخی از آن عبارت‌اند از: اسرار دولتی، حریم خصوصی مطرح در قانون (مگر در شرایطی که دارنده آن اجازه انتشار داده باشد یا خواهان اطلاعات، ولی، قیم یا وکیل او باشد و در غیر این صورت تهدیدی بر امنیت و آسایش عمومی محسوب می‌شود). در ماده ۱۴ همان قانون مستقیماً اشاره به حریم خصوصی، اطلاعات تحصیل شده از روش‌های ناقض حریم خصوصی شده و آن را ممنوع کرده است. در مواد ۵۸۰ و ۵۸۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ و مواد ۱۵۰ و ۱۵۲ قانون آیین دادرسی کیفری و در مواد ۶ و ۱۴ و ۱۵ قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات و ماده ۳ قانون

97. Holvast, Op. Cit. 15.

۹۸. مشهدی و محملو، پیش، ۱۴۰-۱۴۳.

وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و ماده ۱ قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای و در مواد ۲۴ و ۲۷ و ۳۴ و ۳۷ آیین‌نامه جمع‌آوری و استنادپذیری ادله الکترونیکی مصوب ۱۳۹۳ قوه قضاییه و بند ۱۳ ماده ۱۵ دستورالعمل اجرایی ارائه خدمات عمومی اجباری ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و مواد ۵ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۵ قانون تجارت الکترونیکی مصوب سال ۱۳۸۲ و ماده ۳۱ قانون مطبوعات ۱۳۶۴ و اصلاحی ۱۳۷۹ و مواد ۱ و ۸ و ۱۰ قانون مسئولیت مدنی نیز به دفاع از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی پرداخته شده است.^{۹۹} در سال ۱۳۸۵ نیز طرحی تقدیم مجلس گردید که به طرح حمایت از حریم خصوصی معروف است و در آن به انواع حریم‌های خصوصی و مسئولیت‌های ناشی از نقض حریم خصوصی اشاره گردیده است. در برخی اسناد بین‌المللی همچون ماده ۱۲ اعلامیه جهانی حقوق بشر^{۱۰۰} و ماده ۱۷ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی^{۱۰۱} و ماده ۱۸ اعلامیه اسلامی حقوق بشر^{۱۰۲} به حریم خصوصی و اطلاعات شخصی اشاره شده است و همچنین در برخی از کنوانسیون‌های بین‌المللی نیز به‌طور ضمنی به حمایت از حریم خصوصی پرداخته‌اند.^{۱۰۳}

۹۹. ریسی و قاسم‌زاده لیاپی، پیشین، ۱۳۴-۱۴۳.

۱۰۰. احدی در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامتگاه، یا مکاتبات خود نباید مورد مداخله‌های خودسرانه واقع شود و شرافت و اسم‌ورسمش نباید مورد حمله قرار گیرد. هر کس حق دارد که در مقابل این‌گونه مداخلات و حملات مورد حمایت قانون قرار گیرد.

۱۰۱. هیچ‌کس نباید در زندگی خصوصی و خانواده و اقامتگاه یا مکاتبات مورد مداخله خودسرانه (بدون مجوز) یا خلاف قانون قرار گیرد و همچنین شرافت و حیثیت او نباید مورد تعرض غیرقانونی واقع شود و هرکسی حق دارد در مقابل این‌گونه مداخلات یا تعرض‌ها از حمایت قانون برخوردار شود.

۱۰۲. هر انسانی حق دارد که نسبت به جان و دین و خانواده و ناموس و مال خویش در آسودگی زندگی کند و در امور زندگی خصوصی خود استقلال داشته باشد و جاسوسی یا نظارت بر او با مخدوش کردن حیثیت او جایز نیست و باید از او در مقابل هرگونه دخالت زورگویانه در این شئون حمایت شود. مسکن هر فرد در حالی حرمت دارد و نباید بدون اجازه ساکنین آن یا به‌صورت غیر مشروع وارد آن شد و نباید آن را خراب یا مصادره کرد یا ساکنینش را آواره کرد.

۱۰۳. ۱- کنوانسیون بین‌المللی منع مجازات کشتار دسته‌جمعی (ژنوساید) مصوب ۹ دسامبر ۱۹۴۸ مجمع عمومی سازمان ملل متحد که در تاریخ ۳۰ آذرماه سال ۱۳۳۴ به تصویب مجلس شورای ملی رسیده است؛ ۲- کنوانسیون تکمیلی لغو بردگی، تجارت برده و سازمان‌ها و اعمال مشابه بردگی، مصوب ۷ سپتامبر ۱۹۵۷ مجمع عمومی سازمان ملل متحد که در تاریخ ۳ اسفند ۱۳۳۷ به تصویب مجلس شورای ملی رسیده است؛ ۳- کنوانسیون بین‌المللی رفع تبعیض نژادی مصوب ۲۱ دسامبر ۱۹۶۵ مجمع عمومی سازمان ملل که در تاریخ ۳۰ تیرماه ۱۳۴۷ به تصویب مجلس شورای ملی رسیده است؛ ۴- کنوانسیون مربوط به وضعیت پناهندگان مصوب ۲۸ ژوئیه ۱۹۵۱ و پروتکل مربوط به وضعیت پناهندگان مصوب ۳۱ ژانویه ۱۹۶۷ که در تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۵۵ به تصویب مجلس شورای ملی رسیده است؛ ۵- کنوانسیون بین‌المللی لغو و

همان‌گونه که ذکر گردید حفاظت از اطلاعات شخصی یکی از مصادیق مهم حریم خصوصی است که با توجه به اهمیت آن خصوصاً با پیشرفت فناوری در کشورهای پیشرفته توجه ویژه‌ای نسبت به آن شده است ولی در حقوق ایران توجه کمی نسبت به آن صورت پذیرفته و در برخی از قوانین فوق به صورت مختصر نسبت به آن اشاره گردیده است.

با مطالعه در قوانین ایران می‌توان پی برد که قانونی مجزا و کامل برای حمایت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در ایران تصویب نگردیده و زیرساخت‌های مورد نیاز جهت نظارت و کنترل بر حفظ آن نیز فراهم نگردیده است، این در حالی است که در حقوق کانادا حریم خصوصی توسط قانون اساسی و حقوق جزا و منشور حقوق و آزادی‌های کانادا و قوانین فدرال و استانی کانادا و اطلاعات شخصی نیز توسط قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی (PIPEDA) محافظت می‌گردد. در حقوق ایران به حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در قوانین مختلف پرداخته شده است ولیکن به نظر می‌رسد کشور از لحاظ وجود قوانین حفظ حریم خصوصی و حفاظت از داده‌ها و اطلاعات شخصی دارای خلأ جدی است و با توجه به اهمیت حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی و پیشرفت‌هایی که در این خصوص در سال‌های اخیر در کشورهای مختلف ایجاد گردیده است و به‌ویژه افزایش تجارت آزاد، کسب‌وکارهای آنلاین و استفاده شرکت‌های بزرگ از برخی داده‌های اشخاص و همچنین افزایش مصادیق حریم خصوصی، علی‌رغم آنچه در قوانین فوق به صورت مختصر مطرح شده است؛ نخست ایجاد سازوکارهای مؤثر قانونی برای بازدارندگی از نقض حریم خصوصی و اطلاعات شخصی و لازم‌الاجرا گردیدن تمهیدات لازم برای صیانت از حریم خصوصی افراد و همچنین تصویب و اجرای قانونی خاص جهت رعایت حریم خصوصی و اطلاعات شخصی احساس می‌شود، چراکه مصادیق نقض حریم خصوصی بسیار متفاوت و تصریح مجازات آنها ضروری است. جهت رفع این خلأ قانونی می‌توان از تجارب کشورهای پیشرو از جمله کانادا استفاده نمود. در حقوق کانادا میان حفاظت از حریم خصوصی بین فرد با دولت و بین افراد با یکدیگر قائل به تفکیک گردیده‌اند. در حقوق ایران نیز می‌توان از همین تفکیک استفاده نموده و ضمانت اجرای متفاوتی برای این دو نقض حریم خصوصی در نظر گرفت. یکی از شیوه‌های محافظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق کانادا مراجعه به نهاد حقوقی شبه جرم است. در حقوق ایران نیز اگرچه به‌طور کلی در زمینه مسئولیت مدنی و به‌طور

مجازات جنایت آپارتاید مصوب ۳۰ نوامبر ۱۹۷۳ مجمع عمومی سازمان ملل که در تاریخ ۴ بهمن‌ماه ۱۳۴۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی.

خاص درباره مسئولیت مدنی ناشی از نقض حریم خصوصی و داده‌های شخصی هیچ‌گونه قاعده‌ای برای حل تعارض قوانین وجود ندارد و ادبیات حقوقی در این زمینه بسیار اندک هستند، با این حال می‌توان بر اساس قوانین مسئولیت مدنی جهت جبران زیان‌ها اقامه دعوا نموده و شایسته است با توجه به اهمیت حریم خصوصی و اطلاعات شخصی همانند لایحه ۶۴ ایالت کبک کانادا مجازات شدیدتری در این خصوص لحاظ و در پرونده‌های مرتبط با حریم خصوصی و اطلاعات شخصی، تشریفات غیرضروری اداری و قضایی برچیده شده و به این پرونده‌ها خارج از نوبت رسیدگی شوند.

بنابراین با توجه به مباحث فوق، بازنگری در اصول حاکم بر حریم خصوصی و داده‌های اشخاص و اطلاعات شخصی افراد که دارای مصادیق متعددی نیز هستند و یا تصویب قوانینی کارآمد و جامع و متناسب با شرایط جامعه اجتناب‌ناپذیر است.

نتیجه‌گیری

این یک واقعیت غیرقابل انکار است که تمام کشورها باید قوانین منطبق با پیشرفت فناوری و نیازهای روز تدوین نمایند. یکی از موضوعاتی که در دنیای پیشرفته امروزی نیازمند توجه اساسی هست، حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی است. در حقوق و مقررات سایر کشورها به‌ویژه در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای نسبت به این مهم صورت پذیرفته است، مانند مقررہ حمایت از داده‌های عمومی (GDPR) اتحادیه اروپا و قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی کانادا؛ لذا با عنایت به اهمیت این موضوع، در نگارش این مقاله به‌صورت تطبیقی به بررسی حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در حقوق ایران و کانادا پرداخته شده است و با توجه به بررسی‌های انجام‌شده بیان گردید در حقوق کانادا نسبت به حفاظت از حریم خصوصی در قوانین مختلف در سطح فدرال و ایالتی و در خصوص حفاظت از اطلاعات شخصی نیز از سال ۲۰۰۰ قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی اجرا می‌گردد. حریم خصوصی در قانون کانادا توسط چندین قانون محافظت می‌شود از جمله حقوق عمومی که بر روابط بین فرد و دولت حاکم است و در این حوزه اغلب قانون اساسی و حقوق جزا از حریم خصوصی حمایت می‌کنند. در منشور حقوق و آزادی‌های کانادا نیز مقرراتی برای محدود کردن جستجو یا توقیف غیرمنطقی و تضمین حق زندگی، آزادی و امنیت افراد و در قانون جنایی کانادا مصوب ۱۹۸۵ در قسمت ششم مبحث تجاوز به حریم خصوصی به بررسی حریم خصوصی از نظر کیفری پرداخته شده است. سومین عاملی که در آن به حفاظت از حریم خصوصی در حقوق کانادا پرداخته است،

سیستم فدرال و استانی در کانادا است. در برخی موارد، حریم خصوصی توسط قانون فدرال و در موارد دیگر توسط قانون استانی محافظت می‌شود. همچنین در سال ۱۹۸۱ در پرونده *Saccone v. Orr* در انتاریو برای نخستین بار نهاد شبه‌جرم تجاوز به حریم خصوصی توسط دادگاه شناسایی و اجازه جبران خسارت با استناد به نهاد حقوقی شبه‌جرم داده شده ولیکن با وجود اینکه در چندین پرونده مشابه نیز شبه‌جرم تجاوز به حریم خصوصی توسط دادگاه‌های کانادا به‌ویژه دادگاه‌های انتاریو مورد شناسایی واقع گردید، همچنان در خصوص پذیرش این موضوع در کانادا تردید و تشتت آرا در کانادا قابل رؤیت است. چهار استان قانون عرفی (بریتیش کلمبیا، مانیتوبا، ساسکاچوان و نیوفاندلند) قوانینی در خصوص تجاوز به حریم خصوصی وضع نموده‌اند و در ایالت کبک نیز حفاظت از حریم خصوصی در منشور کبک و همچنین قانون مدنی کبک اشاره گردیده است.

در خصوص حفاظت از اطلاعات شخصی در حقوق کانادا نیز دو قانون مهم فدرالی با عنوان‌های قانون حفظ اطلاعات شخصی و قانون حفاظت از اطلاعات شخصی و اسناد الکترونیکی در کانادا جهت حفاظت از اطلاعات شخصی و حریم خصوصی وجود دارد که در کلیه ایالت‌های کانادا اجرا می‌گردد. مجلس ملی کبک به‌عنوان ایالت پیشرو لایحه ۶۴ را تحت عنوان قانون احترام به حفاظت از اطلاعات شخصی در بخش خصوصی در ۲۱ سپتامبر ۲۰۲۱ تصویب و تعهدات جدید قابل توجهی را برای سازمان‌ها در مورد مدیریت و حفاظت از اطلاعات شخصی تحمیل می‌نماید که نقطه عطف جدیدی در حقوق کانادا محسوب می‌گردد.

علی‌رغم اهمیت حفاظت از حریم خصوصی و اطلاعات شخصی، در حقوق ایران در برخی قوانین به‌صورت مختصر نسبت به این موضوع اشاره گردیده است و تاکنون قانونی جامع و واحد در این خصوص تصویب نگردیده است؛ لذا پیشنهاد می‌گردد سیستم حقوقی ایران همانند اتحادیه اروپا و سایر کشورها همچون آمریکا و کانادا بهتر است تا تدابیری را جهت آگاهی بیشتر عموم جامعه از حقوق و تکالیف آنها در این خصوص اتخاذ نموده و با الگوبرداری و بهره‌برداری از قوانین و مقررات کشورهای پیشرو در این زمینه نسبت به تطبیق قواعد داخلی با قوانین آن کشورها و اصلاح و یا تغییر قوانین قدیمی و با در صورت لزوم تدوین قوانین جدیدی اقدام نمایند و از اشاره به حریم خصوصی و اطلاعات شخصی در قوانین مختلف و مجزا و به‌صورت پراکنده خودداری نمایند و در قانونی واحد و به‌صورت جامع به بررسی این موضوع پرداخته شود تا از سردرگمی اشخاص و همچنین دادگاه‌ها جلوگیری گردد.

فهرست منابع:

- الف) منابع فارسی
- اسکندری، مصطفی. «ماهیت و اهمیت حریم خصوصی». حکومت اسلامی، ۱۵، ۴(۱۳۸۹)، ۱۴۷-۱۷۶.
 - انصاری، باقر. حقوق حریم خصوصی، چاپ اول. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۸۶.
 - بخشایشی بایقوت، محرم و حسین حیدری منور. «حریم خصوصی در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی». مطالعات بین‌المللی پلیس، ۸، ۲۹(۱۳۹۶)، ۲۰۷-۲۳۲.
http://interpol.jrl.police.ir/article_12923.html
 - جعفری لنگرودی، محمدجعفر. ترمینولوژی حقوق، جلد سوم. تهران: انتشارات گنج دانش، ۱۳۸۸.
 - حبیبی، همایون. «حق بر حریم خصوصی در شبکه‌های اجتماعی». تحقیقات حقوقی، ۱۹، ۷۵(۱۳۹۵)، ۶۴-۳۹.
https://lawresearchmagazine.sbu.ac.ir/article_56222.html
 - خاکی، مینو. «حریم خصوصی از منظر فقه». مطالعات علوم اجتماعی، ۴، ۲(۱۳۹۷)، ۶۸-۸۲.
 - دهخدا، علی‌اکبر. لغتنامه، زیر نظر محمد معین و سیدجعفر شهیدی، جلد ششم، چاپ دوم. تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.
 - رحمدل، منصور. حق انسان بر حریم خصوصی. مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۷۰، ۸۴۵(۱۳۸۴)، ۱۴۵-۱۱۹.
https://jflps.ut.ac.ir/article_12688.html
 - ریسی، لیلا و فلور قاسمزاده لیاوسی. «چالش‌های نظام حقوقی ایران در نقض داده‌های شخصی و حریم خصوصی در فضای سایبر». حقوقی دادگستری، ۸۴، ۱۱۰(۱۳۹۸)، ۱۲۳-۱۴۶.
<https://doi.org/10.22106/jlj.2020.88629.2213>
 - فتحی، یونس و خیراله شاهمرادی. «گستره و قلمرو حریم خصوصی در فضای مجازی». حقوقی دادگستری، ۸۱، ۹(۱۳۹۵)، ۲۲۹-۲۵۲.
<https://doi.org/10.22106/jlj.2017.29234>
 - عظیمی، سیدمیثم و علی غلامی. «نظارت فناورانه در پیشگیری وضعی از جرائم اقتصادی و چالش‌های آن با حریم خصوصی اطلاعاتی». مجلس و راهبرد، ۲۴، ۹۱(۱۳۹۵)، ۲۶۵-۲۹۰.
 - فقیهی، مهدی و محمدجواد جمشیدی. «حفاظت از داده‌های کاربران: رویکردهای جهانی و گونه شناسی تنظیم مقررات». تهران: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۷.
 - فقیهی، مهدی، غلامرضا معمارزاده طهران و حسین رفوگر آستانه. «حفظ حریم خصوصی بیماران، پیش‌نیاز توسعه سلامت الکترونیک». اخلاق پزشکی، ۴، ۱۱۲(۱۳۸۹)، ۱۶۳-۱۸۸.
 - کاتوزیان، ناصر. مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران. چاپ هفتاد و شش. تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۹.
 - مشهدی، علی و سجاد محمدلو. «مطالعه تطبیقی مفهوم و معیار حق حریم خصوصی؛ رویکرد عرفی و فرهنگی». پژوهش‌های حقوق تطبیقی، ۲۰، ۲(۱۳۹۵)، ۱۲۵-۱۶۶.
<http://clr.modares.ac.ir/article-20-10051-fa.html>
 - یاور، اسدالله. مفهوم و قلمرو حریم خصوصی در حقوق ایران، گزارش نشست علمی. تهران: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، ۱۳۹۵.

ب) منابع عربی

- طریحی، فخرالدین. مجمع البحرین، جلد اول. تهران: کتابفروشی مرتضوی، ۱۴۱۶ ه.ق.

ج) منابع انگلیسی

- Mackey, Jared A. "Privacy and the Canadian Media: Developing the New Tort of "Intrusion upon Seclusion" with Charter Values", *Western Journal of Legal Studies*, 2, 1 (2012), 1-26. <https://ojs.lib.uwo.ca/index.php/uwojls/article/view/5544>

- Bainbridge, David. Introduction to computer law, 4th ed. London: Longman Pub Group, 2000.

- Canadian HIV/AIDS Legal Network. Privacy Protection and the Disclosure of Health Information: Legal Issues for People Living with HIV/AIDS in Canada. Toronto: Canadian HIV/AIDS Legal Network, 2004.

- Duncan, Fraser. "Illuminating False Light: Assessing the Case for the False Light Tort in Canada", *Dalhousie Law Journal*, 43, 2(2020), 605-635. <https://digitalcommons.schulichlaw.dal.ca/dlj/vol43/iss2/3/>

- Warren, Samuel & Louis Dembitz Brandeis. "The Right to Privacy". *Harvard Law Review*, IV, 5(1890), 193-220. https://groups.csail.mit.edu/mac/classes/6.805/articles/privacy/Privacy_brand_warr2.html

- Foord, Kate. Defining Privacy. Melbourne: Victorian Law Reform Commission, 2002.

- Flaherty, David H. Reflections on Reform of the Federal Privacy Act. Canada: Office of the Privacy Commissioner of Canada, 2008.

- Holvast, Jan. History of Privacy. In: Matyáš, V., Fischer-Hübner, S., Cvrček, D., Svenda, P. (eds) The Future of Identity in the Information Society. Privacy and Identity 2008. IFIP Advances in Information and Communication Technology, vol 298. Springer, Berlin, Heidelberg, 2009, 13-42. https://doi.org/10.1007/978-3-642-03315-5_2

- Reiter, Eric H. "Privacy and the Charter: Protection of People or Places". *The Canadian Bar Review*, 88, 1(2009), 119-146. <https://cbr.cba.org/index.php/cbr/article/view/4128>

- Kamal, Ahmad. the Law of Cyber-Space. New York: United Nations Institute for Training and Research, 2005.

- Kardash, Adam & Patricia Kosseim. The International Comparative Legal Guide to: Data Protection 2018. London: Global Legal Group, 2018.

- Kianief, Muharem. "Jones v Tsige: A Banking Law Perspective", *Ottawa Law Review*, 44, 3(2013), 507-528. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2726340>

- McClellan, Jennifer & Vadim Schick. "O, Privacy Canada's Importance in the Development of the International Data Privacy Regime". *Georgetown Journal of international law*, 38, 3(2007), 669-693.

- Shore, Jill and Paul C. Dawson. Information Protection and Privacy Legislation in Canada.

Vancouver: Dolden Wallace Folick LLP, 2014.

- Smits, Jan M. *Elgar Encyclopedia of Comparative Law*. UK: Edward Elgar publishing, 2012.

- Savoie, Alexandra and Maxime-Olivier Thibodeau. *Canada's federal privacy laws*. Ottawa, Canada: Library of Parliament, 2020.

- Shah, Ronak, Molly Reynolds & Joel Ramsey. "Key Privacy and Cybersecurity Issues Financial Institutions Should Be Thinking About". *National Banking Law Review*, 40, 1(2021), 1-12. Available at https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=3823&context=scholarly_works

- Stevens, Yuan. "Revenge Porn, Tort Law, and Changing Socio-Technological Realities: A Commentary on Doe 464533 v ND". *Canadian Journal of Law and Technology*, 15, 2(2016), 365-377. <https://digitalcommons.schulichlaw.dal.ca/cjlt/vol15/iss2/6/>

- Westin, Alan F. *Privacy and Freedom*. New York: Atheneum, 1967.

ج) وبسایت‌ها

- Himo, Julie & Eve-Lyne Morin. *Privacy in Quebec: Recent Developments and Takeaways for Businesses*. 2021 by Torys LLP. <https://www.torys.com/our-latest-thinking/publications/2021/12/privacy-in-quebec>

- National assembly of Quebec. *An Act to modernize legislative provisions as regards the protection of personal information*, Québec Official Publisher, 2001. Available at <https://www2.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/dynamicSearch/telecharge.php?type=5&file=2021C25A.PDF>

This Page Intentionally Left Blank